

Nyíri Attila

Versfordítások

(spanyol nyelvterület)

Consejo a un mal pintor

(Epigrama)

– La casita que compré –
Dice un pintor chapucero –
La he de hacer blanquear primero
Y después la pintaré.

– Al revés debes obrar –
Respondió un crítico adusto – ;
Píntala antes a tu gusto
Y luego la haces blanquear.

Francisco Acuña de Figueroa

Magyar fordítása:

„A festőknek és költőknek mindig
egyforma lehetőségük volt arra,
hogy bármit merjenek”

Horatius

Tanács egy rosszul festő festőnek

(velőske)

„A házacskámmal az a tervem:
– Mondja egy csapnivaló festő –
Fehérre meszelés az első,
Utána pedig majd lefestem. ”

„Meg kell fordítsd a sorrended:
– Egy zord bíráló közli vele –
Előbb ízlésed szerint fess le,
S fehérre aztán meszeltessed!”

Kispest, 2005. január 25.

Cultivo una rosa blanca

*Cultivo una rosa blanca
En julio como en enero,
Para el amigo sincero
Que me da una mano franca.*

*Y para el cruel que me arranca
El corazón con que vivo,
Cardo ni ortiga cultivo,
Cultivo una rosa blanca.*

José Martí

Magyar fordítása:

*„Aki nekem nem köszön,
átesik a küszöbön”
népi mondóka*

Gondozok egy fehér rózsát

*Egy fehér rózsát művelek,
Amely nyárban és télen szépül
Igaz barátnak, aki végül
Nekem nyújt őszinte kezet.*

*S aki bánt – a kegyetlennek –
A szív, amelytől függ a létem,
Nem gondoz csalánt s bogáncsot sem;
Egy fehér rózsát művelek.*

Kispest, 1996. december 7.

De viaje

*Un niño, frente a mi, va mirando el paisaje;
sus ojillos descubren las flores campesinas,
y como el tren se lanza por valles y colinas,
este niño se llena de emoción en el viaje.*

*Silabea palabras que apenas oigo, asombra
esta mirada suya penetrante y tranquila,
se dijera que ansía que su clara pupila
aprisione los bellos pormenores que nombra.*

*Los demás, abstraídos, el paisaje olvidamos.
El pensamiento nuestro cesa de hilar, reposa...
Yo me he dicho ante el niño que admira el cielo rosa:
él es el más poeta de los que aquí viajamos.*

Francisco López Merino

Magyar fordítása:

*„A festő lelket önt az alakba;
a költő alakot ad az érzésnek”
N. S. R. de Chamfort*

Úton

*Egy ifjú – velem szemben – egyre csak nézi a tájat,
szemével kutatva a mezőn virágot és fát;
és ahogy a vonat robog a völgyön és dombon át,
ő megtelik élménnyel, amit csak az úton láthat.*

*Szavakat motyogva alig hallhatóan, elképezte
az átható tekintetének nyugodt pillantása;
azt hinné az ember vágyódik tiszta szembogárba
felfogni a felsorolt részeket, 'miket megnézett.*

*Mi, többiek megfeledkeztünk a tájról köröttünk.
Gondolatunk szövött fonala megszűnik, pihenget...
Magamban mondtam az ifjúnak, 'ki csodálja a rózsás eget,
hogy az úton csak ő a költő leginkább közöttünk.*

Kispest, 1998. március 3.

El agua

*Nadie diga en este mundo:
De esta agua no beberé;
Pues aunque la vea turbia,
Lo puede apretar la sed.*

Copla

Magyar fordítása:

*Egy pohár vízben lévő vihar nem függ
attól, hogy az felszíni- vagy rétegvíz*

A víz

*Senki sem mondja a világon:
Hogy a vízből ő nem ihat;
Nos, bár látja zavarosan,
Elolthatja az a szomjat.*

népköltés

Kispest, 1998. február 25.

El avariento

*El avariento, amigos,
es como el puerco
que a ninguno aprovecha
hasta que es muerto.*

Copla

Magyar fordítása:

A bíráló enyhe formája a vélemény

A fösvény

*Barátaim, a zsugori
semmiféle hasznot nem hajt,
mint a disznó, – elmondhatni –
egész addig, 'míg meg nem halt.*

népköltés

Égeraracs, 1997. június 29.

El cambio

*Todo el que no es tonto
cambia el modo de caminar
cuando ve que nunca llega
adonde quiere llegar.*

Copla

Magyar fordítása:

*„A jól öltözött és autón járó ostobaság nem
olyan feltűnő, mint a gyalogos vagy buszozó”
Horelova Eliza*

A változás

*Az egész – ha nem ostoba –
a bevált módon változhat,
másként nem éri el soha
a célt, 'hová érni óhajt.*

népköltés

Égeraracs, 1997. április 13.

El congreso de los ratones

*Juntaronse los ratones
para librarse del gato,
y después de un largo rato
de disputas y opiniones,
dijeron que acertarian
en ponerle un cascabel,
que andando el gato con él,
guardarse mejor podrian.
– ¡Pensamiento agudo, a fe!
Dijo un raton literato,
fingiendo cojear de un pie.
¡A ver, señores! ¿quién le
pone el cascabel al gato?*

Lope de Vega

Magyar fordítása:

*„A macskát ne alázatosságáról,
hanem jó ugrásáról íteld”
népi bölcsesség*

Az egerek gyűlése

*Összejöttek egérék – lám –
szabadulni a macskától;
s hosszú ülés folyamán, hol
– eszmecserék, viták után –
ráakadtak valahogyan,
véletlenül egy csörgőre;
„ha ezzel jár” – mondták végre,
megőrizné őket jobban.
„Értelmes terv, hitemre, sőt!
– szólt egy okos valahára –
azt tudjuk, hol szorít cipő;
Lássuk, urak! hogy a csörgőt
ki rakja fel a macskára?”*

Kispest, 1998. február 22.

El saber

*Nuestras horas son minutos
cuando esperamos saber,
y siglos cuando sabemos
lo que se puede aprender.*

Copla

Magyar fordítása:

*A tudás meggyalázása
a tudatlanság diadala*

A tudás

*Óráinkat a percekkel
csak reméljük így megtudni,
mert hozzá több századév kell,
'míg sikerül megtanulni.*

népköltés

Égeraracs, 1997. május 4.

El silencio

*Oye, hijo mijo, el silencio.
Es un silencio ondulado,
un silencio,
donde resbalan valles y ecos
y que inclina las frentes
hacia el suelo.*

Federico García Lorca

Magyar fordítása:

*A csend olyan létforma, amelyben
a léleknek kell mérítkeznie*

A csend

*Hallgasd csak, kicsi fiam, a csendet!
Érzed, hogy hullámosan csend lett:
csend remeg szét;
'hol visszhangok, völgyek elnémulnak,
s ez lehajtja a homlokokat
a föld felé.*

Kispest, 1998. január 16.

El sol y el polvo

*Alzándose en furioso torbellino
Eclipso el polvo al sol,
Y gritole por mofa: „¡Astro divino!
¿Dónde estás? ¿qué te hiciste?...” Y su camino
Siguió en silencio el sol.*

*Y cesó el huracán; y torno al cieno
El polvo vil; en el azul sereno,
De gloria y pompa lleno,
Siguió en silencio el sol.*

Rafael Pombo

Magyar fordítása:

A sötétség is fénysebességgel terjed

A nap és a por

*Felemelkedve a dühös forgószélben
A nap eltűnt már a por alatt,
'Mely gúnnyal kiáltott: „Égi csillagképem!
Hol vagy? Mit is tettél?...” És útját az égen
Tovább folytatta csendben a nap.*

*Orkán és silány por – 'mely sárként megtérten –
Meggzúnt, és fenn az ég derűs kékségében,
Útját pompával, telt fényben,
Tovább folytatta csendben a nap.*

Kispest, 1996. december 18.

En lugar de encendido

*Asómate a esa ventana,
bella dama, y te veré
y con la luz de tus ojos,
el cigarro encenderé.*

Copla

Magyar fordítása:

*„Látatlanba semmit se végy!”
népi jó tanács*

Rágyújtás helyett

*Jelenj' meg és pillants ki rám,
szépséges hölgy, az ablakon,
mert a szemed fénytüzeiben
meggyullad majd a szivarom!*

népköltés

Kispest, 2005. február 15.

Estar pediente de presencia

*La ausencia es para el amor
lo que el viento para el fuego:
si poco, le hace mayor,
si mucho, le apaga luego.*

Copla

Magyar fordítása:

*A baj akkor megszűnik,
ha okát megszüntetik*

Jelenléttől függő

*Távollét a szerelemben,
mint a szél a tűz számára:
növeli kis mennyiségben,
sok belőle meg kioltja.*

népköltés

Égeraracs, 2005. április 30.

La copla

*En una copla va un mundo;
el mérito no es lo extenso;
lo que vale es lo profundo.*

Copla

Magyar fordítása:

*Van, aki tanítás közben
érti meg azt, amit tanít*

A bökvers

*Egy strófában egész világ van;
az érdem az nem tartamában,
hanem: mit ér mély tartalmában.*

népköltés

Kispest, 1998. február 14.

La despedida

*Me despido de tu puerta
como el sol de las paredes:
que por las tardes se va
y por las mañanas vuelve.*

Copla

Magyar fordítása:

*„Nyugtával dicsérd a napot”
régi mondás*

A búcsú

*Búcsú nekem a kapudtól,
mint falaktól esti napnak,
'mikor elmegy alkonyatkor,
hogyan forogjon újra másnap.*

népköltés

Kispest, 1997. március 30.

Me duele

*Picó una abeja tu mano,
y desde aquella mañana
todas las flores que pica
le van pareciendo amargas.*

Copla

Magyar fordítása:

*Akkor én is átérzem,
ha nekem nem idegen*

Nekem fáj

*Ha megszúrja egy méh a kezed,
attól kezdve a jövőben
az össz' virág minden méze
keserűnek tűnik nekem.*

népköltés

Égeraracs, 2005. október 9.

¡ No te apures !

*Por cosas de este mundo
nunca te apures:
que no hay bien que no acabe,
ni mal que dure.*

Copla

Magyar fordítása:

*Az embernek a jó összhangot jelent
önmagával, társaival és a természettel*

Sebaj !

*A világ dolgai – épp' azért –
soha ne bántsanak:
mert nincs szép, amely véget nem ér,
sem rossz, 'mely megmarad.*

népköltés

Kispest, 1998. február 20.

Nuestra vida

*Partimos cuando nacemos,
andamos mientras vivimos,
y elegamos
al tiempo que fenecemos;
asi que cuando morimos
descansamos.*

Copla

Magyar fordítása:

*Az élet első fele arra is jó,
hogy elrontsuk vele a másikat*

Életünk

*Indulunk, ha megszületünk,
közben lakunk, mozgunk, élünk,
s megérkezünk,
ha időben visszatérünk,
befejezve véget érünk:
elpihenünk.*

népköltés

Égeraracs, 1997. szeptember 29.

Ojibajo

*Si me miras y te miro,
los dos bajamos los ojos,
y no nos decimos nada,
y nos lo decimos todo.*

Copla

Magyar fordítása:

*„Két szerelmes csak akkor tudja
egymást igazán megérteni,
ha egy szót sem szólnak”*

Rey István

Szemlesütve

*Ha rám nézel és rád nézek,
ketten sütjük le szemünket,
s bár nem szólunk – szól a lélek – ,
és elmondjuk az egészet.*

népköltés

Égeraracs, 1997. augusztus 31.

Pueblo

*La plaza tiene una torre,
la torre tiene un balcón,
el balcón tiene una dama,
la dama una blanca flor.
Ha pasado un caballero
– Quién sabe por qué paso!
Y se ha llevado la plaza
con su torre y su balcón,
con su balcón y su dama
su dama y su blanca flor.*

Antonio Machado

Magyar fordítása:

*„A siker könnyen járható, ha az
ember egészséges, erélyes, okos,
szorgalmas és mindenre elszánt”
Bromfield Lajos*

Tornyos falú vár

(Tornyos falu vár)

*Van a várban, vár tornyában,
egy meredély, rajta erkély;
ott virágban áll halványan
a szenvedély: fehérszemély.
Múlt lovagja ment csak arra,
Mint, 'ki tudja, kiért megy ma!
Amit talált: vitte a várt,
a meredélyt és az erkélyt,
torony falát, hölgyet magát,
virágot kért, de hófehért.*

Kispest, 1996. december 18.

Un buen consejo

*Nadie ponga su viña
Junto al camino,
Porque todo el que pasa
Coge un racimo.*

Copla

Magyar fordítása:

A tett a lényeg és nem az eredmény

Egy jó tanács

*Hol legyen a szőlőhegy?
Az út mellé ne tedd!
Mert aki csak arra megy,
Egy-egy fürtöt leszed.*

népköltés

Kispest, 1997. január 21.

Tartalomjegyzék
(spanyol nyelvterület)

1996

Cultivo una rosa blanca
Pueblo
El sol y el polvo

1997

Un buen consejo
La despedida
El cambio
El saber
El avariento
Ojibajo
Nuestra vida

1998

El silencio
La copla
¡No te apures!
El congreso de los ratones
El agua
De viaje

2005

Consejo a un mal pintor
En lugar de encendido
Estar pendiente de presencia
Me duele